

Gevecht met de dingen

- Een helder denker durft te verdwalen in de chaos van de werkelijkheid. Ook voor wetenschappers geldt dat ze een probleem onder ogen moeten durven komen en moeten vechten met alles wat ze geleerd hebben.
- *“Dan pas, rood van het bloed van de talloze gemeenplaatsen die hij heeft geslacht, komt hij tot de waarheid.”(179)*

Maieutiek 2016-7

Dynamiek

- Twee posities in klassieke tijd;
- Caesar ging Gallië veroveren en wilde een grote Romeinse staat die (ook) vanuit de periferie leefde.
- Republikeinen wilden minder expansie en een *princeps* om de rust te herstellen
- Ortega zegt onrust ontstaat omdat de huidige strategie zijn grenzen heeft bereikt;
- Republikeinen ; Kleiner en strenger worden is een weg terug.
- Caesar; staat groeit boven zichzelf en zijn huidige chaos uit naar een nieuwe vorm. (blz181)

Maieutiek 2016-7

Moderne staat kent instemming

“Er is het voornemen om samen te leven als een gemeenschappelijke project, en ten tweede het omarmen van dat project door de mensen als een aantrekkelijk perspectief. (...) Daarom beschouwen ze die eenheid niet meer als iets dat vreemd of extern aan hen is. Dat is het fantastische en nieuwe fenomeen dat de Europese natie tot stand brengt.” (192)

Maieutiek 2016-7

Drie fasen van Europese staat (blz. 193/194)

- **Eerste fase:** westerse impuls om de Staat te zien als een vermenging van verschillende volkeren tot één staatkundige en levensbeschouwelijke eenheid.
- Volkeren die in geografisch, etnisch en taalkundig opzicht dicht bij elkaar staan kunnen de diversiteit makkelijker te overwinnen. (Het wordt één taal door de grens, niet andersom)

Maieutiek 2016-7

Tweede fase

- Nationalisme komt op, wij zijn anders dan allen die niet bij ons horen. Die anderen zijn *in economische, intellectuele en morele zin wel* onder ons.
- Nationale conflicten maakt de binnenkant van de staat meer tot historische eenheid. Oude vijanden lijken op ons, maar zijn wel vreemden.

Maieutiek 2016-7

Derde fase

Er ontstaat consolidatie. Dan dient zich het nieuwe project aan: samengaan met de volkeren die voorheen elkaars vijanden waren. De overtuiging groeit dat ze in morele zin aan ons verwant zijn en dat we dezelfde belangen hebben, en dat we gezamenlijk een front kunnen vormen tegen andere groepen die verder van ons af staan. Zo ontstaat de volwassen vorm van het nationale idee. Dus Europa is de noodzakelijke volgende stap

Maieutiek 2016-7

Europa of verval

- Juist de oorlogen laten zien dat het om dezelfde soort mensen gaat en achter dat alles is er een streven naar Europa.
- Er is op dit moment een vacuüm en daarom weet men niet wie leidt en waarheen en dus vervult men zijn tijd met trivialiteit sportobsessies zonnebaden in resorts en meer van dat. Alles in afwachting van het kantelpunt van het ene historische tijdvak naar het andere...

Maieutiek 2016-7

Nationalisme

- Elk nationalisme is een zich vastklampen aan iets dat definitief voorbij is; het elan, de vitaliteit is er uit.
- De mensen die het nationalisme aanhangen zijn geen elite en bieden geen perspectief. men gebruikt simplistische ideeën en is geen authentieke historische prestatie.

Maieutiek 2016-7

Communisme of fascisme

- Het is niet zo dat Europa meer in het communisme ziet dan een paar jaren geleden, maar als er geen Europees elan komt met wenkende moraal, dan zoekt men een moraal en vindt alleen het communisme.
- Het fascisme is een petit-bourgeois-moraal die veel gevaarlijker is, zegt Ortega.

Maieutiek 2016-7

Nieuw elan

- Er is een vacuüm tussen twee historische heerschappijen (interregnum) blz. 197
- Communisme biedt grootse plannen, Europa kan niet maar afwachten of het faalt.
- Een werkelijke nieuw perspectief moet zelf een nieuwe westerse moraal neerzetten, als oproep tot een nieuwe manier van leven.

Maieutiek 2016-7

Kern van de zaak

- Europa heeft geen moraal. (Ortega laat iedereen buiten beschouwing die teert op oude moraal d.w.z. christenen, klassiek liberalen enz.)
- Er is humor en geweld om te ontkomen aan autoriteit.
- Maar wat als je (oude)moraal van je werpt? Dan is er de negatieve moraal.
- Men moet een moraal hebben waaraan men zich onderschikt (hyperwaarde) anders weet men niet wat te doen en wat te laten.

Maieutiek 2016-7